

+ POGOTOWIE UBEZPIECZENIOWE

Czym jest ubezpieczenie podatkowej ochrony prawnej

➔ **Sergiusz Felbur**,
prawnik, specjalista ds. produktów
prawnych, CORIS LEX Services sp. z o.o.

■ **Prowadzę działalność gospodarczą, zamierzam dokonać zakupu nieruchomości i przenieść tam swoją siedzibę. W jaki sposób mógłbym zabezpieczyć swoje interesy przed pojawieniem się ewentualnych roszczeń podatkowych ze strony fiskusa?**

Ubezpieczenie podatkowej ochrony prawnej jest szczególnym typem ubezpieczenia ochrony prawnej. Przewiduje ono ochronę ryzyka ponoszenia kosztów związanych ze sporem podatkowym lub skarbowym ubezpieczonego. Jego zakresem może zostać również objęte postępowanie przed sądami administracyjnymi, w tym przed Naczelnym Sądem Administracyjnym.

Głównym świadczeniem z omawianej polisy jest refundacja uiszczonych wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika, który podejmie się obrony praw ubezpieczonego. Obecnie na rynku przeważają produkty, które ochroną ubezpieczeniową obejmują honorarium jednego adwokata bądź radcy prawnego, zgodnie z rozporządzeniami regulującymi minimalne stawki za podjęte przez nich czynności. Z braku charakteru rynkowego przyjętych kwot, w razie zwiększonego nakładu pracy

pełnomocnika, ubezpieczyciel uprawniony jest do wypłaty, np. do równowartości ich trzykrotności. Nieco inaczej kształtują się koszty sporu prowadzonego przez doradcę podatkowego z powodu braku powszechnie obowiązujących regulacji. W praktyce zakłady ubezpieczeń przyjmują w takich przypadkach wynagrodzenie ryczałtowe lub określają je na zasadach tzw. podlimitu. Przez tę instytucję rozumieć należy procentową część zasadniczej sumy ubezpieczenia, w ramach której rekompensowana jest dana szkoda.

Co do zasady ubezpieczenie podatkowej ochrony prawnej obejmuje spory podatkowe w rozumieniu ordynacji podatkowej, postępowania kontrolne na podstawie ustawy o kontroli skarbowej, w niektórych wariantach również postępowanie karnoskarbowe z kodeksu karnego skarbowego.

Często umowa ubezpieczenia ustanawia katalog świadczeń podlegających ochronie i refundacji, np. zastrzeżenia i wyjaśnienia do protokołu kontroli, sprzeciw wobec podjęcia i wykonywania przez organy kontroli czynności z naruszeniem przepisów prawa, skargę lub zażalenie albo odwołanie od decyzji. Poza należnościami pełnomocnika zwrotowi mogą podlegać szeroko rozumiane koszty procesu (opłaty sądowe, wynagrodzenie biegłego, świadków), także zasądzone od strony przeciwnej.

Oferty kierowane są w głównej mierze do przedsiębiorców jako grupy zawodowej, która nie ma możliwości skorzystania z ochrony prawnej przysługującej konsumentowi. Jest to korzystna propozycja dla małych i średnich przedsiębiorstw, które nie zawsze są w stanie udźwignąć ciężar wysokich kosztów zastępstwa procesowego.

”
Koszty zastępstwa
procesowego
może ponieść
ubezpieczyciel

Czy składka jest nieodpłatnym świadczeniem pracowniczym

■ **Pracowników w mojej firmie objąłem grupowym ubezpieczeniem ochrony prawnej. Czy należy traktować je jako przychód ze stosunku pracy? Kto będzie zobowiązany do uiszczenia stosownego podatku? Czy będzie możliwe obniżenie przychodu o równowartość zapłaconych składek?**

O tym, czy w omawianej sprawie powstanie przychód, decydujące znaczenie będzie mieć ustalenie końcowego beneficjenta świadczenia z umowy ubezpieczenia. Ustawodawca bowiem w art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych ustanowił szeroki katalog przysporzeń stanowiących o przychodzie pracownika ze stosunku pracy. Za przychód z tego źródła uznać należy wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Ubezpieczenie ochrony prawnej jest rodzajem ubezpieczenia majątkowego przewidującego ochronę ryzyka ponoszenia kosztów związanych ze sporem prawnym ubezpieczonego. W praktyce stanowi on najczęściej dodatkowy wariant ubezpieczenia OC przedsiębiorcy, który swoim zakresem obejmuje także szkody wyrządzone przez zatrudnioną załogę. Jeżeli zatem uposażonym z umowy będzie pracodawca, objęcie pracowników ochroną ubezpieczeniową z polisy ubezpieczenia ochrony prawnej nie generuje u tej grupy przychodu ze stosunku pracy. Stanowisko to potwierdził **Naczelnny Sąd Administracyjny w wyroku z 24 czerwca 2009 r. (II FSK 251/08)**, stwierdzając, że: „O zakwalifikowaniu świadczenia jako przychodu ze stosunku pracy decyduje bowiem to, czy określone świadczenie może otrzymać wyłącznie pracownik, czy również inna osoba niezwiązana tego rodzaju stosunkiem prawnym. Istotne jest to, czy istnieje związek prawny lub faktyczny danego świadczenia z istniejącym stosunkiem pracy”.

Należy pamiętać, że w razie zaistnienia ryzyka wypłaty świadczenia z polisy na rzecz pracowników, zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wysokość miesięcznych składek należy wliczać do przychodu ze stosunku pracy. W myśl uzasadnienia **wyroku NSA z 4 kwietnia 2011 r. (II FSK 2147/09)** organy podatkowe nie posiadają uprawnień, aby kwestionować tak wyliczony przychód z braku ustanowionych odrębnych regulacji. Innymi słowy, przysporzenie powstanie dopiero wtedy, gdy istnieje możliwość jego skonkretyzowania i obliczenia dokładnej wartości. Pogląd ten potwierdził **Trybunał Konstytucyjny 8 lipca 2014 r. (K 7/13)**.

Zmianie ulegnie zatem wysokość poniesionych składek na ubezpieczenie społeczne pracowników zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, którego podstawą wymiaru jest przychód w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Z uwagi na treść art. 23 ust. 1 pkt 57 i art. 16 ust. 1 pkt 59 ustaw o podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych składki opłacone przez pracodawcę z tytułu zawartych lub odnowionych polis na rzecz pracowników co do zasady nie mogą stanowić kosztów podatkowych. Wyjątkiem będą wydatki poniesione na objęcie pracowników np. ubezpieczeniem na życie, wypadkowym lub chorobowym, o ile spełnione zostaną pozostałe wskazane w przepisie wymogi. ©©